

Bakgrunn for vedtak

Uttak vann fra Monsevatnet til produksjon av settefisk

Karlsøy kommune i Troms

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	NRS Settefisk AS
Referanse	201700544-24
Dato	30.04.2018
Notatnummer	KI-notat 8/2018
Ansvarlig	Gry Berg
Saksbehandler	Even Buvarp Helsingen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9

7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18

8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B

6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	5
NVEs vurdering	9
NVEs konklusjon	15
Forholdet til annet lovverk	16
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	17
Øvrige forhold	20
Vedlegg	21

Sammendrag

Norway Royal Salmon AS søker om tillatelse etter vannressursloven § 8 for uttak av vann og regulering av Monsevatnet i Dåfjord i Karlsøy kommune.

Det søkes om et maksimalt uttak av vann på 200 l/s og et gjennomsnittlig uttak over året på 150 l/s. Vannet skal tas fra Monsevatnet, som ønskes regulert ved å senke vannstanden med 0,5 meter fra kote 49 til kote 48,5. Dette gir et magasin på 130.000 m³. Det er planlagt å slippe en minstevannføring på 100 l/s fra Monsevatnet. Vassdraget er tidligere benyttet til settefiskproduksjon, men det planlegges nå å etablere en ny terskel i Monsevatnet, bytte ut eksisterende rørgate og etablere et settefiskanlegg med resirkulering av vannet (RAS) på industriområdet Vinterneset på motsatt side av fjorden. Det er på sikt planlagt en produksjon på inntil 10 millioner stk. settefisk og en biomasse på inntil 2000 tonn.

Fylkesmannen i Troms viser til at ørretbestanden kan bli påvirket negativt av tiltaket dersom det etableres en ny terskel i Monsevatnet. Terskelen vil kunne hindre fisk i å vandre fra innsjøen til utløpsbekken og tilbake igjen, og vil redusere tilgangen til viktige gyteområder. Fylkesmannen mener det må gjennomføres habitat- og ungfiskundersøkelser av både inn- og utløpselvene, samt prøvefiske i innsjøen. Det er også vist til at området er kalvings- og tidlig vårarbeiteområde for rein, og det vil kunne være rein i området til alle årstider.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Norway Royal Salmon AS søker om å etablere en nytt settefiskanlegg i Dåfjorden i Karlsøy kommune. Det har vært produsert settefisk i vassdraget tidligere, men produksjonen ble nedlagt rundt år 2000 og har aldri vært konsesjonsbehandlet. Det søkes nå om et økt uttak, samt regulering av Monsevatnet, sammenlignet med tidligere produksjon. Selskapet planlegger å etablere et nytt resirkuleringsanlegg med en kapasitet på inntil 10 millioner stk. smolt på Vinterneset. Fylkesmannen har merknader til størrelsen på minstevannføringen, fisk og reindrift i området. Redusert vannføring og redusert tilgang til gyte- og oppvekstområder i Storelva vil kunne få konsekvenser for innsjøørret. Det er også en kort anadrom strekning i de nedre deler av elva.

Slik NVE ser det er de største ulempene av tiltaket knyttet til redusert vannføring og tap av gyte- og oppvekstområder i Storelva. Bedriften har som følge av dette foreslått slipp av minstevannføring, samt å etablere terskel som fisk kan passere for å sikre tilgangen til gyte- og oppvekstområder nedstrøms terskelen. NVE legger stor vekt på at anlegget er planlagt som et fullverdig resirkuleringsanlegg, som

medfører en høy utnyttelse av vannforekomsten. Anlegget vil også ha store samfunnsmessige fordeler i form av bl.a. flere arbeidsplasser både under bygging og i driftsfasen.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Norway Royal Salmon AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til uttak av vann og regulering av Monsevatnet til settefiskproduksjon i Dåfjord. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Norway Royal Salmon AS, datert 17.8.2017:

«Norway Royal Salmon AS planlegger å etablere et settefiskanlegg basert på resirkuleringsteknologi i Dåfjord i Karlsøy kommune i Troms. Anlegget vil bli etablert på samme lokalitete som tidligere settefiskanlegg Dåfjord Smolt, og det finnes eksisterende opplegg for vannvei fra et inntak på 1,5 meters dyp i Monsevatnet. Det planlegges på sikt å etablere et anlegg med kapasitet på inntil 10 millioner smolt med gjennomsnittsstørrelse på 200 g og med en samlet årlig produksjon tilsvarende 2000 tonn.

Det søkes herved etter vannressursloven, jf. § 8 om tillatelse til:

- *Uttak av vann fra Monsevatnet i Karlsøy kommune i Troms*
- *Med driftsvannføring på mellom 0,1 og 0,2 m³/s*
- *Gjennomsnittlig driftsvannføring på 0,15 m³/s*
- *Manøvrering av Monsevatnet innenfor normal vannstandsvariasjon på 0,5 m.*
- *Slipp av minstevannføring på 0,1 m³/s hele året*

Nødvendige opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte utredning.»

Settefiskanlegg Dåfjord, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	25,7
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	37,8
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	46,7
Middelvannføring	l/s	1200
Alminnelig lavvannføring	l/s	167
5-persentil hele året	l/s	180
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	164
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	146
SETTEFISKANLEGG		
Inntak	moh.	49
Avløp	moh.	0
Lengde på berørt elvestrekning	m	750
Brutto fallhøyde	m	49
Tilløpsrør, diameter	mm	300
Slukeevne/kapasitet tilløpsrør	l/s	200
Brukstid	%	100
Omsøkt uttak, snitt over år	l/s	150
MAGASIN		
Magasinvolum	m ³	130.000
HRV	moh.	49
LRV	moh.	48,5
Normalvannstand	moh.	49

Om søker

Norway Royal Salmon AS (NRS) ble grunnlagt i 1992 og er en sammenslutning av lokale aktører med flere datterselskaper. Totalt er det 210 ansatte i selskapet, inkludert datterselskaper.

Norway Royal Salmon AS har skilt ut settefiskdriften i et eget selskap, NRS Settefisk AS.

Beskrivelse av området

Dåfjord er en liten bygd på Ringvassøya i Karlsøy kommune i Troms, ca. 4 mil nordvest for Tromsø.

Uttaket til settefiskanlegget er planlagt fra Monsevatnet, som er det største vannet i et 28 km² stort nedbørsfelt. Vassdraget er nordvendt og strekker seg fra Soltindvatnet i sør, langs Soltinddalen med en rekke mindre vann og nordover til Monsevatnet via Vassbottelva.

Ut fra Monsevatnet på kote 49 renner Storelva ned til sjøen. Elva renner relativt slakt de første 400 meterne før det kommer et relativt stort fall med stryk over bratte berg. Deretter flater elva ut igjen på de nederste 300 meterne til sjø hvor Fv. 303 krysser elva. Det er etablert grusveier/traktoveier langs begge sider av Monsevatnet, som benyttes bl.a. for adkomst til flere hytter langs vannet.

Vassdraget har tidligere vært benyttet til smoltproduksjon ved nedlagte Dåfjord Smolt, men det er ikke etablert anlegg i vassdraget foruten inntaket i Monsevatnet. Anlegget fikk konsesjon rundt 1990 og var i drift i ca. 10 år. I følge søknaden var vannuttaket ved det gamle anlegget i størrelsesorden 5-7 m³/min. Anlegget er planlagt på Vinterneset på motsatt side av Dåfjorden. Bygningsmasse fra tidligere drift står fortsatt på området.

Teknisk plan

Regulering og inntak

Settefiskanlegget planlegger å benytte Monsevatnet som magasin. Eksisterende inntak på 1,5 meters dyp, som ligger igjen etter tidligere settefiskproduksjon er tenkt benyttet. Magasinet skal senkes fra normalvannstand som er oppgitt til kote 49 og ned til kote 48,5 Dette gir en magasinkapasitet på 130.000 m³.

I forbindelse med reguleringen av Monsevatnet er det planlagt å etablere en ny terskel noe lengre inn i vannet sammenlignet med dagens fjellterskel. Terskelen skal utformes med lengde og høyde slik at utløpskapasiteten ved normalt vannnivå ikke reduseres. Dersom vannstanden synker under normalnivå vil vannmengden over terskel reduseres for å holde tilbake vann. Minstevannføring og tilrettelegging for fiskevandring skal også gjøres i tilknytning til terskelen.

Overføringer

Det er ikke planlagt overføringer i forbindelse med tiltaket.

Vannvei

Fra inntaket i Monsevatnet går det i dag 2 stk. 160 mm nedgravde rør ca. 300 meter ned til samleikum som ligger omtrent midtveis ned til fjorden. Fra kummen fortsetter en 180 mm ledning ned til sjøen. Den første delen av denne ned til sjøen ligger tildekket i nedgravd/spreng grøft mellom elven og veien. Det er usikkert om ledningen vil tåle trykksetting igjen og den må trolig graves opp og erstattes. Den vil da bli erstattet med en 300 mm ledning for å sikre tilstrekkelig kapasitet. Fra vestsiden av Storelva

går ledningen videre over fjorden til anleggsområdet på Vinterneset. Sjøledningen er trolig lekk og planlegges også erstattet med en ny 300 mm ledning.

Veier

Det er ikke oppgitt behov for å etablere nye veier i forbindelse med tiltaket. Det går per i dag traktorveier på begge sider av Monsevatnet, som trolig kan benyttes i en anleggsperiode.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Anleggsområdet på Vinterneset er i kommuneplanen (2013 – 2023) avsatt til næringsformål. Områder der vannvei og inntaksområde med terskel er plassert er avsatt til landbruk-, natur- og friluftslivsformål (LNF).

Inngrepsfrie områder med urørt preg

De omsøkte tiltakene ligger i nærhet til vei og bebyggelse og er ikke vurdert som inngrepsfrie naturområder med urørt preg. Området fra inntaket og ned mot sjøen fremstår ikke som urørt da det går traktorvei på begge sider langs Monsevatnet. Det er også en del hytter langs Monsevatnet, og ned mot sjø ligger en del bebyggelse. De sørlige delene av Monsevatnet har et mer urørt preg.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 3.11.2017 sammen med representanter for søkeren og Fylkesmannen. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Fylkesmannen i Troms har uttalt følgende i brev datert 26.9.2017:

(...)

«Naturmangfold og vann

Vi gjør oppmerksom at vi ikke har vært på befaring i det omsøkte tiltaksområdet. Søknaden er vurdert med basis i det som går fram av søknaden med fagutredninger det vises til, og annen tilgjengelig data. Vi mener at kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet, og eventuelle påvirkning på naturmiljøet er ivaretatt i søknaden og oppfyller kravet i NML § 7.

Tiltaket vil føre til en reduksjon av vannføringen i Storelva. Omsøkt minstevannføring i Storelva er 100 l/sek, mens alminnelig lavvannføring er beregnet til 167 l/sek, og 5 persentilen sommer er beregnet til 164 l/sek og 146 l/sek for vinter.

Monsevatn vannforekomst er kategorisert til god økologisk tilstand. Det er ikke registrert noen større biologiske verdier i undersøkelsesområdet. Påvirkning og konsekvensene av

tiltaket på naturmangfoldet anser vi som små. Imidlertid er området rundt Monsevatn og Storelva kartlagt å være et svært viktig friluftsområde. På bakgrunn av dette har vi følgende merknader:

- Vi anbefaler at minstevannføring i Storelva settes tilsvarende minimum 5 persentil.
- Dersom eksisterende rør/ledningsnett må graves opp og erstattes med nye rør/ledninger, må det utvises varsomhet i våtmarksområder og i vegetasjonsdekket ved anleggsarbeidet.
- Monsevatnet ligger i et område med lite inngrep. For å ivareta landskapshensyn/estetiske forhold må en eventuell ny damkonstruksjon i utløpet utformes skånsomt for ikke å bli for dominerende og synlig i landskapet.
- Vi kan ikke se at søknad og utredning har tatt stilling til hvordan tiltaket påvirker fastsatt miljømål for vannforekomsten. Vi anmoder NVE å vurdere hvorvidt kriteriene i vannforskriften § 12 er oppfylt.

Reindrift

Når det gjelder reindrift, registrerer vi at eventuelle virkninger for reindriftsnæringen ikke er blitt vurdert i konsesjonssøknaden. Vi gjør oppmerksom på at Ringvassøy er helårsbeite for rein. Ringvassøy reinbeitedistrikt bruker området rundt Monsevatn hovedsakelig som kalvings- og tidlig vårbeiteområde, men det vil kunne være rein i området til alle årstider. Distriktets dyr har i tillegg trekkveier i området, hvorav ett krysser sørenden av Monsevatn. Med tanke på nedtapping av Monsevatn vinterstid, og den medfølgende usikre isen i nærsone til land, er dette noe som kan medføre negative virkninger for reinbeitedistriktet ved at det kan skape farlige situasjoner med rein på usikker is. Fylkesmannen har ikke kjennskap til om reinbeitedistriktet har opplevd negative virkninger i forbindelse med den tidligere tilsvarende utnyttelsen av Monsevatn, men dette er noe som bør overvåkes etter en eventuell igangsetting av anlegget. Ut over dette har vi ingen andre reindriftsfaglige merknader.»

I etterkant av befaringen har **Fylkesmannen i Troms** den 13.11.2017 kommet med en tilleggsuttalelse:

«Fylkesmannen i Troms viser til konsesjonssøknad om uttak av vann fra Monsevatn til settefiskproduksjon (NVE ref.nr. 201700544-10) og vår uttalelse av 26.09.2017. Vi viser også til befaring av Monsevatn og Storelva den 3.11.2017, og til e-post av 6.- og 7.11.2017 henholdsvis fra Rådgivende biologer og Norway Royal Salomon.

Vi gjør oppmerksom at vår uttalelse av 26.09.2017 var basert på et tidspunkt der vi ikke hadde vært på befaring i området. Befaring av området endrer noe av vår tidligere uttalelse.

På bakgrunn av dette har vi følgende tilleggs kommentarer.

Befaring ble gjennomført fra nedre del av Storelva og frem til Monsevatn. Fisk fra Monsevatn har tilgang til gyte- og oppvekstområder i utløpselva frem til fossen, og vi har inntrykk av at det er gode gyteforhold på denne strekningen. Fisk som slipper seg ned fossen antar vi ikke har mulighet til å komme seg opp igjen til innsjøen. Lengden fra utløpet av innsjøen til fossen er ca. 300 meter, og basert på arealmålinger av flyfoto av denne strekningen, er arealet i underkant av 4000 m². Flyfoto er tatt 22. juli 2016 (Norge i bilder).

Det ble ikke gjort befaring av innløpselva på sørenden av Monsevatn. Basert på flyfoto av innløpselven vil vi anta at strykpartiene som er lokalisert 700 meter oppstrøms elva fra innsjøen danner vandringshinder for fisk fra vatnet, og vi antar at 700 meter av elvestrekningen frem til fossen er tilgjengelig for produksjon for fisk fra innsjøen.

Innløpselven frem til fossen er imidlertid betraktelig smalere enn utløpselven, og arealet for denne strekningen omtrent 5500 m². Sammenlignet med antatte produksjonsområder for fisk fra innsjøen for disse to elvene er arealet for innløpselven kun 27 % større enn utløpselven. Innløpselver i tilknytning til innsjøer er som regel kaldere enn utløpselver. Vanntemperatur påvirker utviklingshastighet (fra egg til yngel) samt ungfiskens veksthastighet og dermed produksjonspotensialet.

Det er en rekke fritidshytter rundt vannet, og det er vei på begge sider av innsjøen. Området rundt Monsevatn er kartlagt å være et svært viktig friluftsområde. Det går fram av rapporten fra Ecofact (rapport 482) at det er en bestand av innlandsørret i Monsevatn. Basert på flyfoto av innsjøen får vi inntrykk at Monsevatn er grunn, og grunne innsjøer er som regel mer produktive enn dype innsjøer.

I e-post fra NRS v/Ole Christian Norvik vises det til uttalelse fra grunneier Hans Ottar Olsen. I følge grunneieren beskrives innløpselven i sørenden som mer egnet gyteplass for ørret i vannet. Det eksisterer imidlertid ikke habitat- eller ungfiskundersøkelser av innløp- og utløpselven som kvantifiserer produksjonspotensialet for disse elvene som kan understøtte uttalelsen fra grunneieren. Det er heller ikke gjennomført prøvefiske i innsjøen. Vi mener at det burde vært gjort prøvefiske i innsjøen samt habitat- og ungfiskundersøkelser i de omtalte elvene.

Dersom utløpselven er det viktigste produksjonsområdet for ørret fra Monsevatn vil fiskebestanden bli sterkt redusert dersom tiltaket gjennomføres som omsøkt. Dette fordi damkonstruksjonen vil hindre fisk i å vandre fra innsjøen til utløpselven. De lokale friluftinteressene i forhold til fritidsfiske i Monsevatn kan bli sterkt berørt av det planlagte tiltaket.

Fordi effektene av tiltaket er mangelfullt utredet mener vi at brukerinteressene til Monsevatn ikke i tilstrekkelig grad er opplyst om de potensielle negative effektene det omsøkte tiltaket kan ha for fisk i Monsevatn.

Basert på befaring, og nye opplysninger i saken, er vi i tvil om kunnskapsgrunnlaget oppfyller kravet til naturmangfoldloven § 8. Dersom NVE mener at fiskebestanden og produksjonsområdene er godt nok utredet, samt kjenner til konsekvensene av tiltaket som omtalt, og det gis konsesjon som omsøkt, mener vi at kompensierende tiltak bør utredes for å avbøte eventuelle negative effekter tiltaket kan ha for innlandsørret i Monsevatn.

Hvis tiltaket medfører forverring av miljøtilstanden i berørte vannforekomster forutsetter vi at NVE gjør en vurdering av vannforskriften § 12.»

Tilleggsopplysninger

I etterkant av befaringen har Rådgivende Biologer AS gjennomført en enkel vurdering av potensialet for ørret i utløps- og innløpselvene med bilder som ble oversendt NVE og Fylkesmannen den 6.11.2017. Vurderingen uten bilder følger under:

«Utløpselven fra Monsavatnet har oppunder 1800 m² arealer ned til første stryk. Innløpselven fra sør har omtrent 3 ganger så stort areal på den 700 meter lange strekningen fra utløpet og opp til første skikkelige stryk. Det er kun 6 meter fall på siste 600 meter ned mot vannet og 5 meter fall på de første 100 meterne nedenfor stryket. Hele veien er det fine områder med egnet substrat for både gyting og oppvekst på mye av strekningen. En del områder med «tørrfall» ved lave vannføringer oppover, men nederste halvdel av strekningen er fin (se bilder). Aller nederst mot utløpet i Monsavatnet er det mer «stillestående vann» og «finere» substrat (bildet under).

Grunneier Tony Jensen opplyser at det fiskes veldig lite av private eller grunneiere i Monsavatnet, og at det derfor ikke finnes noe fiskekortordning.»

Rådgivende Biologer AS har også gjennomført en mer omfattende vurdering som ble oversendt NVE den 31.1.2018:

(...)

«Fylkesmannen mener det burde vært utført prøvefiske i innsjøen, sammen med habitat- og ungfiskundersøkelser i både inn- og utløpselvene. Fylkesmannen påpeker at innløpselven sannsynligvis er kaldere enn utløpselven, og at den derfor kanskje ikke har samme produksjons-potensial som utløpselven når det gjelder ungfiskens vekst og rekruttering. Fylkesmannen konkluderer derfor med at dersom utløpselven er det viktigste produksjonsområdet for ørreten, vil fiskebestanden bli sterkt redusert dersom tiltaket gjennomføres som omsøkt

Monsavatnet synes å være relativt grunn og dermed en produktiv innsjø. Den ligger 49 moh. og er 0,26 km² stor. Med gode gytemuligheter på betydelige oppvekstareal i størrelsesorden ca. 4.000 m³ i utløpselven og ca. 5.500 i innløpselven, vil vi anta at rekruttering i dag ikke er begrensende for bestanden av ørret. Vanddirektivets veileder 2:2013 (2015) viser til at hvis forholdet mellom oppvekstareal (m²) og innsjøareal (ha) er større enn 50, så ansees ikke oppvekstarealet å være begrensende for produksjonen. Forholdstallet for kun innløpselven aleine og Monsavatnet er på hele 203.

Rundt Monsavatnet er det en del fritidsbebyggelse, men ifølge grunneiere er det ikke kjent at det foregår noe omfattende fritidsfiske etter ørret i denne innsjøen. Vi ser det derfor som sannsynlig at bestanden av ørret er overtallig og småvokst, noe grunneierne for så vidt også bekrefter, selv om de ikke har foretatt noe omfattende fiske de heller.

Et prøvefiske i innsjøen vil på dette grunnlag sannsynligvis ikke bidra til å framskaffe ny kunnskap om bestanden. Det er ikke uvanlig at inn- og utløpselvestrekninger kan bidra til rekrutteringen på litt ulik måte. I små og kalde innløpselver, som i kalde perioder på vinteren kan gå relativt tørre, vil ungfisk ofte slippe seg ned til innsjøen etter sin første sommer. Utløpselvene har ofte noe jevnere vannføring og er også noe varmere, og ungfisk vil kunne overvintre her og ta en andre vekstsesong før de går opp i innsjøen. Innløpselven til Monsavatnet har imidlertid et nedbørfelt på hele 25 km² og en 5-persentil vannføring på vinteren på 0,15 m³/s, slik at det faktisk kan være sannsynlig at det også kan være vilkår for at ungfisken kan overvintre i innløpselven og også her får en eller flere nye vekstsesonger før de slipper seg til innsjøen.

Planlagte tiltak vil etablere en terskel i utløpet av Monsavatnet, og uten tilrettelegging vil dette kunne medføre et stengsel for oppvandring av ungfisk fra utløpselven og opp i innsjøen. Utforming av terskelen vil i mindre grad begrense gytefiskens vandring tilbake til innsjøen etter gyting, siden terskelen ikke vil være høy, og det generelt vil gå vann over den det aller meste av tiden. Nedtapping av magasinet vil være sjelden, og i hovedsak knyttet til perioder på ettervinteren i særlig kalde år.

	Tørt år 1960	Middels år 2010	Vått år 2005
Antall dager med overløp dam	240 døgn	354 døgn	365 døgn
Antall dager uten overløp på dam	125 døgn	11 døgn	0 døgn

Terskelen vil bli utformet slik at vannstanden ikke skal heves i Monsavatnet. Tilpasninger vil kunne gjøres slik at det blir mulig også for ungfisk å vandre opp til innsjøen, enten ved at det etableres passasjer i selve dammen, eller på siden av terskelen ved at det kan etableres en enkel «trapp». For å sikre vanndekning på arealene nedstrøms i perioder med slipp av minstevannføring, kan det etableres terskler også nedstrøms utløpet i Monsavatnet. På elvestrekninger med litt fall, vil «celle-terskler» kunne fungere svært bra med hensyn på å sikre vannspeil ved lave vannføringer, samtidig som dette er dokumentert å gi gode og varierte habitat for ungfisk. Eksempler på celleterskler fra det regulerte Samnangervassdraget i Hordaland er vist.

Omsøkte tiltak vil på dette grunnlag ikke føre til forverring av miljøtilstanden i de berørte vannforekomster slik at det trengs vurdering etter vannforskriften § 12, og saken ansees med dette godt nok belyst etter naturmangfoldloven § 8 om «føre var» til at søknaden kan tas under behandling.»

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Det planlagte settefiskanlegget utnytter et nedbørfelt på 25.7 km² ved inntaket og middelvannføringen er beregnet til 1,2 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på 2,9 % og nedbørfeltet har en breandel på 0 %. Avrenningen varierer noe fra år til år med dominerende høst- og vår/sommerflom. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 164 og 146 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 167 l/s. Maksimal vannuttak til settefiskanlegget er planlagt til 200 l/s og gjennomsnittlig driftsvannføring over året på 150 l/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 100 l/s. Ifølge søknaden vil dette medføre at ca. 12 % av midlere årstilrenning benyttes til settefiskproduksjon.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Med et maksimalt vannuttak tilsvarende ca. 16,7 % av middelvannføringen, vil dette gi en restvannføring på ca. 1000 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Mye av dette vil

komme i flomperioder og de store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over terskelen 354 dager i et middels vått år. I et tørt år er det vurdert at det vil være 125 dager uten overløp og behov for slipp av minstevannføring.

NVE mener at omsøkt uttak ivaretar en stor del av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk ved at det er antatt overløp til elva store deler av året. Det er viktig at bedriften ved en evt. konsesjon tar høyde for evt. tørre år i forbindelse med planleggingen av produksjonen i anlegget. Dersom en antar at tilsiget til magasinet er begrenset i tørre perioder, utgjør magasinet kun tilstrekkelig vann i litt over 7 døgn ved et uttak på 200 l/s. Det er derfor viktig at bedriften har god kontroll på vannstanden og iverksetter vannbesparende tiltak tidlig i et synkende magasin.

Naturmangfold

I forbindelse med søknaden har Ecofact AS i 2015 gjennomført en utredning av det biologiske mangfoldet i og langs vassdraget. I rapporten er det tatt utgangspunkt i et vannuttak på 50 l/s, og ikke 200 l/s som omsøkt i forbindelse med vurderingene av effektene av tiltaket.

Naturtyper

Det er ikke registrert utvalgte eller rødlistede naturtyper i området rundt Monsevatnet eller langs Storelva, og det ble ikke funnet slike lokaliteter under EcoFact AS sine undersøkelser.

Innerst i Dåfjorden er det registrert et større bløtbunnsområde i strandsonen vurdert som viktig (B-verdi). Området er et viktig næringsområde for bestander av overvintrende fugl. I forbindelse med tiltaket er det behov for å erstatte eksisterende sjøvannsledning for å få vannet over til Vinterneset. Basert på anleggets planlagte beliggenhet, plassering av eksisterende rørgate fra Monsevatnet og informasjon i søknaden antar vi at ledningen ligger og vil bli liggende utenfor de registrerte bløtbunnsområdene. Økt aktivitet på Vinterneset i form av menneskelig aktivitet og båttrafikk kan få noe konsekvenser for fugl i området.

Fylkesmannen har påpekt at utskiftninger av vannledninger gjennom bl.a. våtmarksområder må gjøres skånsomt.

Arter

Anadrom fisk

Vassdraget er ikke registrert som et anadromt vassdrag i Lakseregisteret. Storelva har et naturlig vandringshinder ca. 300 meter oppstrøms utløpet til sjø. Trolig kan anadrom fisk benytte de nedre 250 meterne mellom flomålet og vandringshinder, men dette partiet er noe flompreget og består i hovedsak av grovere masser og berg. Søker har vurdert at produksjonspotensialet på dette området er begrenset, og at det i hovedsak vil være sjørret som evt. kan gyte i elva på grunn av lav vanntemperatur. Det er ikke kjent hvor mye sjørret som benytter elva i dag.

NVE vurderer at området har et begrenset potensiale for produksjon, men at området er for lite til å opprettholde en egen sjørretbestand. Det omsøkte uttaket utgjør en svært begrenset andel av vannføringen i store deler av året, og den planlagte minstevannføringen vil sikre at elva ikke tørker ut i tørre perioder. Vi vurderer derfor tiltaket å ha mindre påvirkning på anadrom fisk i vassdraget.

Innlandsørret i Monsevatnet

Monsevatnet har en bestand av innlandsørret, men det er ikke gjennomført undersøkelser av bestanden i forbindelse med søknaden.

Fylkesmannen i Troms mener det bør gjennomføres prøvefiske i innsjøen, sammen med habitat- og ungfiskundersøkelser i både inn- og utløpselvene. Det vises videre til at utløpselva trolig er varmere enn innløpselva og at den trolig har et godt produksjonspotensial, selv om tilgjengelig areal her er noe mindre enn i innløpselva. Dersom utløpselven er det viktigste produksjonsområdet vil bestanden bli sterkt redusert som følge av omsøkte tiltak.

Rådgivende Biologer AS har på vegne av NRS gitt tilsvar til Fylkesmannens uttalelse, og hevder at evt. prøvefiske av vannet ikke vil bidra til økt kunnskap om bestandene i vassdraget da inn- og utløpselver kan bidra til rekrutteringen på ulik måte. Det hevdes også at gytemuligheter og rekruttering ikke er begrensede for bestanden per i dag. Det vises i den forbindelse til oppvekstratio og veileder 02:2013 – *Klassifisering av miljøtilstand i vann*. Dette er forholdet mellom tilgjengelig gyte- og oppvekstareal i rennende vann i m² og innsjøens overflateareal målt i hektar. For at størrelsen på gyte- og oppvekstområder ikke skal være en begrensende faktor må oppvekstratioen være ≥ 50 . Ved å se på tilgjengelig areal i innløpselven opp imot Monsevatnet gir dette ifølge Rådgivende Biologer AS en ratio på 203.

I følge tilbakemeldingen mener Rådgivende Biologer AS også at det er mulig å etablere terskelen på en slik måte at både gytende fisk og ungfisk kan vandre tilbake til innsjøen. Terskelen skal ikke bli høy, og det vil i store deler av året gå betydelige mengder vann over den. Det er også mulighet for å lage passasjer i terskelen eller en enkel fisketrapp på en av sidene. For ytterligere å sikre at områdene nedstrøms er vanndekt i de perioden det kun går minstevannføring i elva er det foreslått at å etablere celleterskler for å sikre et større vannspeil. Dersom disse tiltakene gjennomføres hevder søker at tiltaket ikke vil redusere miljøtilstanden i vannforekomsten.

NVE er delvis enig i Fylkesmannens bekymringer knyttet til en vesentlig reduksjon i gyte- og oppvekstområder i vassdraget. Da det ikke er gjennomført undersøkelser av fiskebestandene er det heller ikke kjent hvilke områder som har størst verdi for fisken. Det vil derfor være hensiktsmessig at også områdene i utløpselva forblir tilgjengelige. Søker har skissert at det vil være mulig å etablere terskelen på en slik måte at både gytende og ung fisk kan vandre tilbake til innsjøen. Ved at terskelen etableres på en slik måte vil de negative effektene av tiltaket på bestanden av innlandsørret reduseres.

Dersom det gis konsesjon kan det gjennom standard naturforvaltningsvilkår pålegges terskler eller andre biotopjusterende tiltak for evt. å bedre forholdene på gyte- og oppvekstområdene i utløpselva. Dersom de tiltak som NRS har forslått knyttet til fiskevandring blir gjennomført antar vi at effektene på bestanden av ørret, som følge av det omsøkte tiltaket, vil være begrenset.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om settefiskanlegg i Dåfjord legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den

9.3.2018. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til settefiskanlegget er det ikke funnet eller registrert noen sårbare eller truede arter eller naturtyper. Monsevatnet inneholder en stamme av innsjørret og de nederste delene av Storelva er tilgjengelig for anadrom fisk. En eventuell utbygging av Monsevatnet vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 gitt eventuelle avbøtende tiltak i form av bl.a. minstevannføring og tilpasninger knyttet til fiskevandring.

NVE har også sett tiltaket i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Vannforskriften

Det aktuelle vassdraget tilhører vannområde Balsfjord - Karlsøy, og inngår i Regional plan for vannforvaltning i vannregion Troms (2016 – 2021), med tilhørende tiltaksprogram. Planen ble vedtatt av fylkestinget den 10.12.2015, og ble endelig fastsatt av Klima- og miljødepartementet den 1.7.2016.

Under gis en kort beskrivelse og vurdering av vannforekomstene. Beskrivelsen av dagens tilstand er basert på informasjon i www.vann-nett.no (9.3.2018).

Monsevatnet (200-51190-L) er definert som en kalkfattig og klar innsjø. Den økologiske tilstanden er antatt å være god, og kjemisk tilstand er ukjent. Pålitelighetsgraden for vurderingene av vannforekomsten er satt til lav. Miljømålet er god økologisk tilstand i 2022 og vannforekomsten er ikke satt i risiko for å oppnå målet. Det er registrert en påvirkning på vannforekomsten i form av uttak eller overføring for drikkevannsforsyning. Uttaket er vurdert å ha liten påvirkningsgrad på vannforekomsten. NVE vil anføre at dette uttaket til drikkevann er plassert i utløpselva, og at Monsevatnet ikke påvirkes av drikkevannsuttaget. Uttaket er også registrert på elva i vann-nett.

Utløpselven fra Monsevatnet (200-3-R) er definert som en middels stor, kalkfattig og klar elv. Den økologiske tilstanden er antatt å være god, og kjemisk tilstand er ikke kjent. Pålitelighetsgraden for vurderingene av vannforekomsten er satt til lav. Miljømålet er god økologisk tilstand i 2022 og vannforekomsten er ikke satt i risiko for å oppnå målet. Det er registrert en påvirkning på vannforekomsten i form av uttak eller overføring for drikkevannsforsyning. Dette uttaket er av begrenset størrelse og planlagt flyttet over på rørgaten til settefiskanlegget dersom tiltaket blir gjennomført.

I henhold til vannforskriften § 12 kan nye inngrep i en vannforekomst gjennomføres selv om dette medfører at miljømålene i § 4 - § 6 ikke nås eller at tilstanden forringes, forutsatt at visse betingelser er oppfylt.

Den første betingelsen i § 12 er at alle praktisk gjennomførbare tiltak skal settes inn for å begrense negativ utvikling i vannforekomstens tilstand. I diskusjonen under de ulike fagtemaene har NVE vurdert praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene eller ulempene ved en utbygging. Dersom det gis konsesjon, vil vi også fastsette konsesjonsvilkår som vi mener er egnet til å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten. Vurderingene vil blant annet omfatte slipp av minstevannføring. En eventuell konsesjon til Norway Royal Salmon AS vil forutsette standard naturforvaltningsvilkår, som gir hjemmel til å pålegge gjennomføring av miljøundersøkelser og miljøtiltak ved behov.

Det er også en forutsetning i § 12 om at samfunnsnyten av de nye inngrepene skal være større enn tapet av miljøkvalitet. Kriteriene for at det kan gis konsesjon er gitt i vannressursloven § 25. Konsesjon kan bare gis dersom fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser. Dersom samfunnsnyten av settefiskproduksjon ikke overstiger ulempene, deriblant tap av miljøkvalitet, kan NVE ikke gi konsesjon. Dersom NVE gir konsesjon til omsøkte tiltak, ligger det derfor implisitt i dette at vi vurderer samfunnsnyten som større enn tap av miljøkvalitet.

Det forutsettes i § 12 at hensikten med de nye inngrepene, på grunn av manglende teknisk gjennomførbarhet eller uforholdsmessig store kostnader, ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Vi kan ikke se at hensikten med tiltaket, som er produksjon av settefisk, med rimelighet kan oppnås ved miljømessig sett bedre alternativer.

Landskap/friluftsliv/brukerinteresser

I følge Naturbase er områdene rundt Monsevatnet kartlagt å være et svært viktig friluftsområde. Området ligger nært bebyggelsen og benyttes i hovedsak til turgåing, bærplukking, jakt og fiske. De faktorene som har fått høyest verdi knyttet til kartleggingen er bruksfrekvens, symbolverdi, inngrepfrihet, tilgjengelighet og støynivå.

NVE vurderer at det omsøkte tiltaket i liten grad vil påvirke bruk eller inntrykket av området i forhold til dagens situasjon. Området er allerede noe påvirket ved at det er etablert traktorvei på begge sider av vannet, samt at det er en del hytter i området. Den omsøkte reguleringen er liten, og ligger trolig innenfor det som kan anses som naturlig vannstandsvariasjon. Det er beregnet at magasinet i store deler av året vil ligge høyt som vil redusere de visuelle effektene av terskelen. NVE antar at de største ulempene av tiltaket vil komme i forbindelse med anleggsperioden og således vil være forbigående.

Reindrift

I følge Fylkesmannen er Ringvassøy helårsbeite for rein, og Ringvassøy reinbeitedistrikt bruker områdene rundt Monsevatnet og ned til sjøen hovedsakelig som kalvings- og tidlig vårbeiteområde. Det er også informert om at det kan være rein i området til alle årets tider. Vi har sendt saken på høring til Sametinget, og Ringvassøy reinbeitedistrikt ble invitert til befaringsavtale av området uten at vi har mottatt tilbakemeldinger knyttet til reindrift. Karlsøy kommune har fastsatt hensynsoner for reindrift, og de viktigste trekkleiene, drivleiene og samlingsplassene er markert (H-520). Det omsøkte tiltaket ligger ikke innenfor slike hensynsoner. I databasen Kilden er det registrert et trekkleie over sørenden av Monsevatnet. I søknaden er det ikke vurdert konsekvenser for reindrift.

Vi antar at det i forbindelse med en etablering av ny terskel i Monsevatnet og utskifting av rørgate vil bli noe anleggsarbeid i de nordlige delene av Monsevatnet som kan påvirke rein. Det er tidligere etablert traktorveier på begge sider av Monsevatnet, som er tenkt benyttet for transport. Arbeidene vil være begrenset i tid, og vi anser det som mulig å løse dette ved å gjennomføre arbeidene i samråd med reinbeitedistriktet i en periode av året hvor bruken av området er mindre.

I driftsfasen antar NVE at tiltaket i liten grad vil komme i konflikt med reindriftsinteressene i området. Det er omsøkt en begrenset regulering av Monsevatnet, og i henhold til det hydrologiske grunnlaget vil vannstanden i lengre perioder ligge på dagens normalvannstand. Det skal etableres en ny overløpsterskel, som reduserer behovet for menneskelig aktivitet i området. Området har noen hytter og det drives sporadisk fritidsfiske, som trolig vil medføre en større andel aktivitet sammenlignet med en evt. drift av settefiskanlegget.

NVE legger til grunn for våre vurderinger at områdene rundt Monsevatnet har noe verdi for reindriften i distriktet, men at det omsøkte tiltak i liten grad vil berøre disse interessene.

Kulturminner

Det er registrert flere SEFRAK-bygninger i området ved utløpet av Storelva. Ingen av de som ligger opp imot tiltaksområdet er meldepliktige. Søker har vurdert at det omsøkte tiltaket med utskifting av rørgate ikke vil komme i konflikt med eldre bygninger. Også på Vinterneset er det registrert et eldre bygg, men dette ligger noe øst for tiltaksområdet.

På Vinterneset er det registrert et automatisk fredet arkeologisk minne noe øst for anlegget. Det er ikke ventet at tiltaket vil komme i konflikt med dette. Det er også en tilsvarende registrering noe lenger nord for tiltaksområdet, men dette er fjernet.

Vanntemperatur, isforhold og lokalklima

Nedtapping av Monsevatnet vil i stor grad være knyttet til tørperiodene på vinterstid, og kan i den forbindelse medføre noe usikker is. Det er søkt om en nedtapping på inntil 0,5 meter, som av Rådgivende Biologer AS er vurdert å ligge innenfor normal vannstandsvariasjon i vassdraget.

NVE legger til grunn at en mindre regulering av Monsevatnet ikke vil medføre vesentlige endringer i isforholdene på vannet. Det er kun omsøkt en mindre regulering og det er relativt slakt terreng ned mot vannet, noe som tilser at effektene av reguleringen på isforholdene vil bli små.

Flom, ras og skred

Det er ikke vurdert hvorvidt tiltaket vil kunne føre til økt fare for flom, ras eller skred i søknaden. NVE vurderer at det omsøkte tiltaket i mindre grad vil påvirke disse forholdene i vassdraget. Uttaket utgjør en liten del av vannføringen og vil utgjøre en ubetydelig andel av en evt. flom. Den omsøkte reguleringen er også liten og vil ikke ha noe særlig flomdempende effekt. Da Monsevatnet skal reguleres innenfor vannstander som antas å kunne forekomme naturlig, samt at områdene rundt vannet er relativt flate, er det ikke vurdert økt risiko for ras eller skred som følge av planene.

Vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser

Det forekommer et privat drikkevannsuttak i Storelva omtrent på kote 30. I følge søknaden er det 18 abonnenter på dette inntaket, både husholdninger og driftsbygninger. Det er ingen vannbehandling på vannet og det er foreslått at vannuttaket kobles på røret til settefiskanleggets framtidige uttak. Dette vil sikre vannforsyningen i særlig kalde og tørre perioder. NVE antar at dette er en god løsning som

bedrer både kvaliteten og tilgangen på vann til de aktuelle brukerne. Uttaket er vurdert å ikke få konsekvenser for settefiskanlegget.

Det er gjennomført undersøkelser av vannkvaliteten, som viser at kvaliteten er god.

Samfunnsmessige fordeler

I følge søknaden vil det planlagte settefiskanlegget bidra til store positive samfunnsmessige ringvirkninger. Anlegget vil bl.a. bidra med flere arbeidsplasser både i forbindelse med etableringen og i driftsfasen.

Oppsummering

Norway Royal Salmon AS søker om å etablere en nytt settefiskanlegg i Dåfjorden i Karsløy kommune. Det har vært produsert settefisk i vassdraget tidligere, men produksjonen ble nedlagt rundt år 2000 og har aldri vært konsesjonsbehandlet. Det søkes nå om et økt uttak, samt regulering av Monsevatnet, sammenlignet med tidligere produksjon. Selskapet planlegger å etablere et nytt resirkuleringsanlegg med en kapasitet på inntil 10 millioner stk. smolt på Vinterneset. Fylkesmannen har merknader til størrelsen på minstevannføringen, fisk og reindrift i området. Redusert vannføring og redusert tilgang til gyte- og oppvekstområder i Storelva vil kunne få konsekvenser for innsjøørret. Det er også en kort anadrom strekning i de nedre deler av elva.

Slik NVE ser det er de største ulempene knyttet til redusert vannføring og tap av gyte- og oppvekstområder i Storelva. Bedriften har som følge av dette foreslått slipp av minstevannføring, samt å etablere terskel som fisk kan passere for å sikre tilgangen til gyte- og oppvekstområder. NVE legger stor vekt på at anlegget er planlagt som et fullverdig resirkuleringsanlegg, som medfører en høy utnyttelse av vannforekomsten. Anlegget vil også ha store samfunnsmessige fordeler i form av bl.a. flere arbeidsplasser både under bygging og i driftsfasen.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Norway Royal Salmon AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til uttak av vann og regulering av Monsevatnet til settefiskproduksjon i Dåfjord. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggsaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av lokal settefiskproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Reguleringsgrenser og vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	1200
Alminnelig lavvannføring	l/s	167
5-persentil sommer	l/s	164
5-persentil vinter	l/s	146
Maksimalt vannuttak	l/s	200
Maksimalt vannuttak i % av middelvannføring	%	16,7

Vannuttak

Norway Royal Salmon AS søker om et maksimalt vannuttak på 200 l/s og et gjennomsnittlig uttak over året på 150 l/s.

Tiltakshaver har ansvar for å tilpasse vannuttaket og produksjonen slik at vannressursen forvaltes på en bærekraftig måte. Vannressursen skal forvaltes slik at vilkårene knyttet til reguleringsgrenser og slipp av vann til enhver tid blir overholdt, også i tørre år.

Det skal monteres vannmåler ved inntaket til anlegget og vannuttaket skal loggføres kontinuerlig. Data må kunne legges fram for NVE på forespørsel.

Regulering

Det søkes om å senke Monsevatnet med 0,5 meter. Reguleringen medfører en senkning av vannstanden fra normalvannstand på kote 49 ned til kote 48,5.

Det skal settes opp merker som viser høyeste og laveste regulerte vannstand, og et informasjonsskilt som informerer om vilkårene for reguleringen. Dette skal plasseres godt synlig for allmennheten. Utforming av skilt og merking inngår som en del av NVE sin oppfølging etter post 4 i vilkårene.

Minstevannføring

I søknaden er det foreslått å slippe en minstevannføring på 100 l/s hele året. NRS viser til at det i et middels år vil være 354 dager med overløp over terskelen og at uttaket i snitt over året kun utgjør 12 % av vannføringen. Det vil derfor være kortere perioder med slipp av minstevannføring i et middels år. I et tørt år er det beregnet 125 dager uten overløp og kun slipp av minstevannføring.

Fylkesmannen i Troms anbefaler at minstevannføringen i vassdraget settes minimum tilsvarende 5-persentilen for vassdraget.

For å sikre forholdene for ørret i utløpselven, samt for anadrom fisk i de nedre delene av elva mener NVE at det må sikres en minstevannføring i utløpselva fra Monsevatnet. Søker har foreslått en minstevannføring som er betydelig mindre enn den alminnelige lavvannføringen i vassdraget. Vi vurderer at et økt slipp av minstevannføring tilsvarende 5-persentil vil legge sterkt press på kapasiteten i magasinet, spesielt i tørre perioder. Et evt. økt slipp vil også kunne føre til behov for økt regulering

av Monsevatnet. Det planlagte tiltaket legger opp til en høy utnyttelse av vannet. Det er planlagt produksjon ved bruk av resirkuleringsteknologi på hele anlegget, som tillater en svært stor produksjon på begrensede vannmengder. NRS har også tilpasset vannuttaket til vassdraget ved å redusere uttaket på vinterstid da det er lav vannføring i vassdraget og øke det noe mer på sommerstid da vanntilgangen ikke er begrensende.

Vi mener at den omsøkte minstevannføringen er tilstrekkelig til å ivareta strekningen nedstrøms Monsevatnet som gyteområde for innsjøørret. Ved at det legges til rette for at fisk kan passere ny terskel vil disse områdene også forbli tilgjengelige for fisken. Det anses som viktigere å begrense reguleringen av Monsevatnet, i forhold til økt slipp av minstevannføring. I medhold av naturforvaltningsvilkårene i konsesjonen kan det gjennomføres tiltak i elva som bedrer forholdene ytterligere for fisken gjennom f.eks. å etablere terskler eller andre biotopjusterende tiltak.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Nedenstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for konsesjonen. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak	Eksisterende inntak skal benyttes. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.
Vannvei	Vannvei skal graves ned på hele strekningen til sjø. Sjøledningen skal legges utenfor viktige registrerte bløtbunnsområder i Dåfjorden. Dette kan ikke endres i detaljplan. Traseen i forbindelse med utskifting av rørgate skal gjøres så smal som mulig.

Minstevannføring	NVE fastsetter minstevannføringen til minimum 100 l/s gjennom hele året.
Største vannuttak	Søknaden oppgir 200 l/s
Gjennomsnittlig driftsvannføring	Søknaden oppgir 150 l/s over året
Vei	Søknaden oppgir ikke behov for etablering av ny vei.
Avbøtende tiltak	<p>Terskel i Monsevatnet skal utformes på en slik måte at fisk kan passere begge veier. Fisk skal også kunne passere terskelen i perioder med slipp av minstevannføring eller lav vannføring i vassdraget.</p> <p>Terskel skal utformes på en måte slik at den blir minst mulig synlig i landskapet.</p> <p>Terskelen skal ikke påvirke flomforholdene i vassdraget vesentlig.</p>
Anleggsperiode	<p>Det skal ikke være ferdsel og anleggsarbeid i området i reinens kalvingstid. Anleggsperiode skal avtales i samråd med reindrifta.</p> <p>Gravearbeider i anleggsperioden som berører elva eller Monsevatnet skal gjøres om sommeren og tidlig høst for å unngå at finpartikler sedimenterer og tetter grus på gytetreknings i elva.</p>

Det er angitt i tabellen hvorvidt det kan gjøres justeringer i forbindelse med detaljplanleggingen. Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jmfør kulturminneloven § 8 (jmfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Øvrige forhold

Det foreligger et privat drikkevannsuttak i Storelva. Uttaket er plassert i strykpartiet ned mot sjøen ca. 30 moh. Det foreligger i dag ca. 18 ulike bruksuttak, inkludert husholdninger og driftsbygninger. Det ses på muligheten for å koble dette på uttaket til settefiskanlegget. Dette vil gi bedre driftssikkerhet og kvalitet på drikkevannet. Uttaket vurdert å være under 0,17 l/s, og vil ikke være merkbart i vassdraget.

Vedlegg

Kart

